



Ruská propaganda – tradiční cíle, nové metody

Ondřej Klípa



- Pilát Pontský: „Co je pravda?“

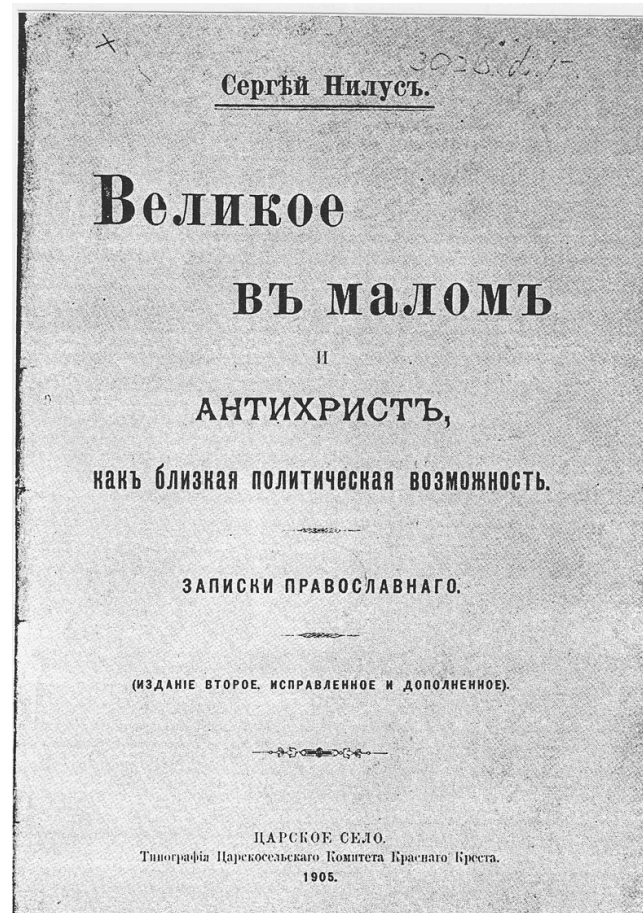


Propaganda

- 
- Úmyslný, systematický pokus o formování vnímání, manipulování poznání a přímého chování k dosažení odezvy, která podporuje propagandistův záměr
 - Do druhé světové války neměla negativní konotace a sloužila prakticky všem státům k šíření pozitivního image (= propagace, PR, komunikace...)
 - Zvláště v autoritářských státech slouží ke lživému vylepšení image a k odvedení kritiky na zástupné cíle
- 

Tradice propagandy carského Ruska

- Protokoly sionských mudrců – 1903





Ideová východiska ruské propagandy

- Rusko jako „mesiáš“, Třetí Řím, ochránce Západu
- 
- 



Ideová východiska ruské propagandy

- Rusko jako „mesiáš“, Třetí Řím, ochránce Západu
 - Rusko „odsouzeno“ k velikosti (Rusko jako impérium a světová mocnost)
- 
- 



Ideová východiska ruské propagandy

- Rusko jako „mesiáš“, Třetí Řím, ochránce Západu
 - Rusko „odsouzeno“ k velikosti (Rusko jako impérium a světová mocnost)
 - Západ je nevděčný a přezíravý: naši ochrany si neváží, naši velikost (a její potřebu) nerespektuje
 - □ z této kombinace vzniká silný agresivní náboj krytý „bohulibými“ cíli
- 

Postoj ruské propagandy k „pravdě“

- Vzhledem k „vyšším cílům“ (viz ideová východiska) je možné ohýbat pravdu □ „účel světí prostředky“ (Machiavelli: Vladař)
- Častý jev propagandy obecně – v Rusku fungovalo již za cara, ale i za bolševiků, přestože trochu jiné akcenty
- viz Lev Trockij: Ich moral i naša (Jejich a naše morálka) □ „buržoazní“ (křesťanská – Desatero atd.) absolutní morálka je „falešné vědomí“, podvod vládnoucích vrstev s cílem vykořisťovat dělníky □ správné je to, co slouží pracující třídě – v zájmu tohoto cíle je vše dovoleno!
- Dnes podobné razí Alexander Dugin či Vladislav Surkov: „pravda“ je názor vedený zájmy, na což má každý právo □ Rusko má zájmy, má tedy svou „pravdu“ – žádná „objektivní pravda“ neexistuje

Šíření propagandy za SSSR

- Mediální monopol □ prosazování jedné pravdy a fyzické bránění jiným informačním zdrojům





Moderní šíření propagandy

- S nástupem internetu a zvláště sociálních médií (sítí) dochází k demokratizace médií □ enormní množství zdrojů □ nemožnost plné mediální kontroly
- 
- 

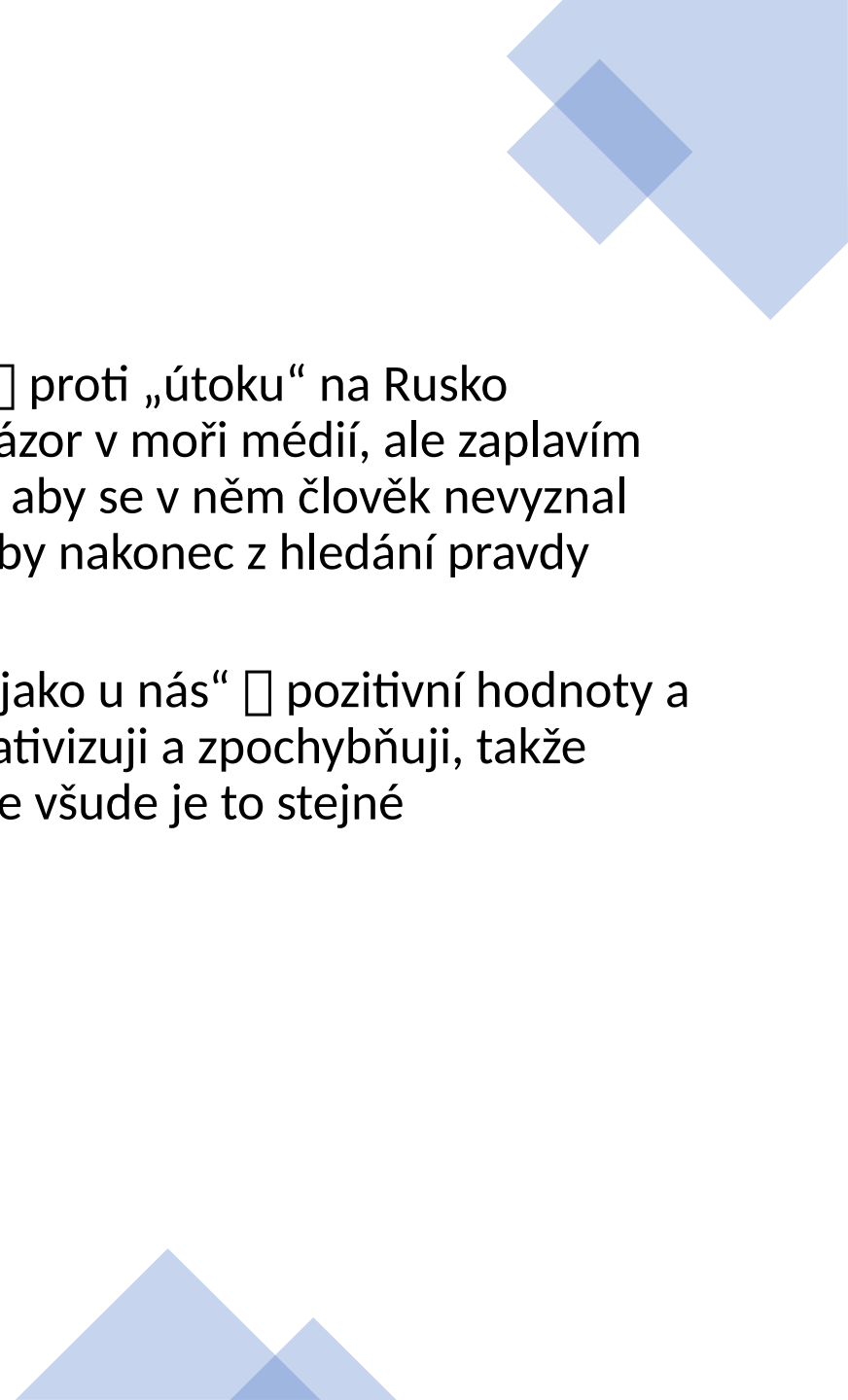
Nové metody

- Zdola: ovládnout sociální média (sítě), využít jejich algoritmy, ovládnout diskuse („trolit“), vytvářet armádu přispěvatelů pod falešnými účty („trollové“)
- Shora: vstoupit do mediálního prostoru vysoce profesionálním moderním způsobem □ Russia Today (RT), Sputnik...
- RT: 2005 (založení) – 2008 (válka v Gruzii) – 2014 (obsazení Krymu)





Nový příběh: Rusko už není ráj, ale...

- „možná je to ještě jinak“ □ proti „útok“ na Rusko nezvládnou prosadit svůj názor v moři médií, ale zaplavím moře dalšími verzemi tak, aby se v něm člověk nevyznal (chrlení různých verzí) a aby nakonec z hledání pravdy zcela rezignoval
 - „u vás je to stejně špatné jako u nás“ □ pozitivní hodnoty a prezentaci „nepřítele“ relativizují a zpochybňují, takže nakonec vznikne dojem, že všude je to stejné
- 

Nové cíle

- **Nedůvěra** vůči standardním **médiím** □ neschopnost rozlišit pravdu a lež □ neschopnost jednat na základě relevantních informací
- **Nedůvěra** vůči standardním **institucím** a **spoluobčanům** celkově □ skepse, cynismus, pasivita, neúčast na demokratických procesech □ snadná tolerance autoritářství, omezování práv, korupce i válečného napadení
- Oslabit či zcela **rozbít jednotu** společenskou a mezinárodní □ Rusko je dostatečně silné na likvidaci izolovaných obětí, ale neporadí si se sjednoceným protivníkem!



Příklady témat
užívaných
ruskou
propagandou k
prohlubování
rozkolů a
nedůvěry

USA: rasismus, imigrace, potraty, kontrola zbraní

ČR: euroskepticismus, imigrace, izolacionismus, gender

Polsko: gender, LGBT, potraty, revizionismus (bývalá polská územím na východě)



Chytil se Putin do své pavučiny lží?

- Putin sám se možná stal obětí svých lží – je hlavním „divákem“ svých televizí – to on především musí být spokojen s tím, jak je zde svět prezentován
- Stále zdůrazňované zprávy o tom, že Západ je zženštilý (homosexuální), slabý a rozhádaný, stejně jako lži o Ukrajině jako nefunkčním státě řízeným zfetovanými bandity a neonacisty mohly výrazně přispět k jeho rozhodnutí na Ukrajinu zaútočit

Příběh Margarity Simonian

- V 90. letech aktivní a nadšená novinářka, plná ideálů – jako studentka byla v USA – následoval střet s ruskou realitou (podvody, korupce, falšování voleb...) □ 2 možné varianty, jak na to reagovat:
- 1/ snažit se dělat svou práci ještě lépe, což vede (dříve či později) k přímému střetu s mocí (a tedy ohrožení života) nebo
- 2/ přistoupit na jiná pravidla hry: propadnout úplnému cynismu a mamonu, kolaborovat se zlem a útočit na všechno, co připomíná nenaplněné naděje a zhrzenou lásku (např. na USA a hodnoty Západu)

